Procedura bezpiecznej rekrutacji pracowników oraz współpracowników w *Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu*

1. Podstawa prawna

- art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560 – dalej zwanej: u.p.z.p.t.s).

2. Zakres zastosowania *Procedury bezpiecznej rekrutacji*

Procedura bezpiecznej rekrutacji ma zastosowanie w przypadku:

- zawierania umowy o pracę pomiędzy *Stowarzyszeniem* a pracownikiem *Stowarzyszenia*,
- zawierania umowy cywilnoprawnej o współpracę pomiędzy *Stowarzyszeniem* a osobą fizyczną, nieprowadzącą działalności gospodarczej,
- zawierania umowy cywilnoprawnej o współpracę pomiędzy *Stowarzyszeniem* a przedsiębiorcą.

Obowiązki wskazane w pkt 3 niniejszej *Procedury* muszą zostać zrealizowane przed dopuszczeniem pracownika lub współpracownika do pracy, tj. przed dniem świadczenia przez niego pracy/usług.

3. Obowiązki Stowarzyszenia

3.1. Uzyskanie informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym

Przed nawiązaniem przez *Stowarzyszenie* stosunku pracy z pracownikiem lub przed nawiązaniem przez *Stowarzyszenie* współpracy z osobami wskazanymi w pkt 2 tiret 2-3 (dalej zwanymi: *„kandydatami”)*, *Stowarzyszenie* jest obowiązane dokonać **weryfikacji kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym** (dostępnym pod adresem: https://rps.ms.gov.pl/pl-PL/Public#/), który składa się z:

- Rejestru publicznego,
- Rejestru z dostępem ograniczonym,
- Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (Rejestrze Państwowej Komisji).

Rejestr publiczny oraz Rejestr Państwowej Komisji umożliwiają weryfikację osób na podstawie jego danych osobowych, bez konieczności dokonywania rejestracji konta użytkownika.

Do weryfikacji osoby w Rejestrze z dostępem ograniczonym, wymagane jest utworzenie konta użytkownika. *Stowarzyszenie*, jako organizacja pozarządowa, ma uprawnienie i jednocześnie obowiązek dokonywania weryfikacji kandydata. Celem założenia konta należy:

- wybrać opcję „*Rejestracja”*, a następnie „*Zarejestruj”,*
- w dalszej kolejności zaznaczyć „*Konto użytkownika instytucjonalnego”* i wypełnić wszystkie wymagane rubryki, a następnie zatwierdzić wybór klikając „*Zarejestruj”*;
- konto użytkownika instytucjonalnego aktywowane jest po przesłaniu formularza oraz po nadesłaniu pisemnego zgłoszenia do Ministerstwa Sprawiedliwości. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie głównej Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym w zakładce „*Pomoc*”;
- po uzyskaniu dostępu do konta, do skutecznego wygenerowania zapytania do Rejestru wymagane jest jego opatrzenie kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP;
- uzyskanie informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym nie podlega opłacie.

Po uzyskaniu informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym, wydruk załącza się i przechowuje się w dokumentacji pracowniczej pracownika bądź w teczce osobowej współpracownika.

3.2. Uzyskanie od kandydata informacji z Krajowego Rejestru Karnego lub rejestru karnego innego państwa

Warunkiem dopuszczenia przez Stowarzyszenie do pracy lub świadczenia usług od kandydata **posiadającego obywatelstwo polskie** jest uprzednie uzyskanie od niego:

- **aktualnej informacji z Krajowego Rejestru Karnego**, w zakresie:

- przestępstw z rozdziałów XIX (Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV (Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), z art. 189a (Handel ludźmi), art. 207 (Znęcanie się) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm. – dalej zwanej: „k.k.") oraz

- przestępstw określonych w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm. – dalej zwanej „u.p.n.") lub

- odpowiadających tym przestępstwom czynów zabronionych określonych w przepisach prawa obcego;

- **oświadczenia o państwie lub państwach, w których kandydat zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa**,

- **informację z rejestrów karnych państw, w których kandydat zamieszkiwał 20 lat**, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi;

  - w razie, gdyby prawo ww. państwa nie przewidywało wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi - kandydat jest obowiązany przedłożyć informację z rejestru karnego tego państwa;

  - w razie, gdyby prawo ww. państwa nie przewidywało możliwości sporządzenia informacji z rejestru karnego lub gdyby ww. państwo nie prowadziło takiego rejestru, kandydat jest obowiązany złożyć oświadczenie zawierające:

    - informację o braku możliwości sporządzenia informacji z rejestru karnego ww. państwa lub braku prowadzenia rejestru karnego,

    - wskazanie, że kandydat nie był prawomocnie skazany w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające czynom z rozdziałów XIX, XXV oraz art. 189a, art. 207 k.k. oraz wskazanym w u.p.n. oraz, że nie wydano wobec niego orzeczenia, iż dopuścił się ww. czynów zabronionych,

    - wskazanie, że na kandydacie nie spoczywa wynikający z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy – obowiązek stosowania

się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub opieką nad nimi,

- klauzulę o treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia"*, która zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Warunkiem dopuszczenia przez *Stowarzyszenie* do pracy lub świadczenia usług od kandydata **posiadającego obywatelstwo inne niż polskie** jest uprzednie uzyskanie od niego, poza ww. dokumentami dodatkowo **aktualnej informacji z rejestru karnego państwa obywatelstwa, uzyskiwaną dla celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.**

Po uzyskaniu powyższych informacji i oświadczeń, załącza się je i przechowuje się w dokumentacji pracowniczej pracownika bądź w teczce osobowej współpracownika.

3.3. Wyłączenia

Obowiązki wskazane w pkt 3.1. i 3.2. nie mają zastosowania do kandydatów będących:

- członkami rodziny Małoletniego – tj. osobami z nim spokrewnionymi lub osobami niespokrewnionymi, pozostającymi w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą;
- osobami osobiście znanymi rodzicowi Małoletniego lub jego przedstawicielowi ustawowemu,

- gdy praca lub działalność będzie przez kandydata wykonywana w stosunku do Małoletniego, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności.

4. Skutki niedopełnienia obowiązków przez Stowarzyszenie

Za niedopełnienie ww. obowiązków po stronie *Stowarzyszenia*, osobie dopuszczającej do pracy/działalności grozi poniesienie odpowiedzialności za popełnienie wykroczeń z art. 23 ust. 2 oraz art. 23 u.p.z.p.t.s.:

Art. 23. [Zatrudnienie osoby, której dane są zamieszczone w Rejestrze]

2. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę bez uzyskania informacji, o których mowa w art. 21 ust. 2, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Art. 23a. [Dopuszczenie do pracy lub innej działalności osoby figurującej w Rejestrze lub prawomocnie skazanej za określone przestępstwo]

Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, albo wiedząc, że została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, przestępstwo określone w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Ponadto, w przypadku dopuszczenia do pracy kandydata z orzeczonym zakazem zajmowania stanowisk, zawodów lub działalności związanych z kontaktami z dziećmi, grozi odpowiedzialność karna za czyn z art. 23c u.p.z.p.t.s.:

Art. 23c. [Dopuszczenie do pracy lub innej działalności osoby z orzeczonym zakazem zajmowania stanowisk związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi]

Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę wiedząc, że osoba ta ma obowiązek stosowania się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 24a. [Orzeczenie świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej]

1. W razie skazania za przestępstwo, o którym mowa w art. 23c, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 30 000 zł.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 23 ust. 2, art. 23a i art. 23b ust. 2, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 10 000 zł.

5. Dobre praktyki

Ustawa nie nakłada co prawda obowiązku dokonywania okresowej weryfikacji pracowników i współpracowników w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, jednak dobrą praktyką – mogącą uchronić *Stowarzyszenie* przed możliwymi sankcjami za dopuszczenie pracownika skazanego za jego z ww. przestępstw – jest sprawdzanie pracowników i współpracowników raz w roku bądź raz na dwa lata. Jak już wcześniej wspomniano – uzyskanie informacji z Rejestru jest bezpłatne.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami nie można jednak żądać od pracowników i współpracowników nowych zaświadczeń z KRK, po ich zatrudnieniu. Uprawnienie i obowiązek spoczywa na *Stowarzyszeniu* jedynie przed dopuszczeniem do pracy, tj. przed zawarciem umowy.